

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2026 оны 05 сарын 25 өдөр

Дугаар А/144

Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.9, 11.2-т заасныг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг зохицуулалтын журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2.Журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахыг төмөр замын тээврийн үйл ажиллагаанд оролцогч этгээдүүдэд даалгасугай.

3.Журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Төмөр замын газар (Б.Артур), хяналт тавьж ажиллахыг Төмөр замын тээврийн бодлого зохицуулалтын газар (Х.Итгэлт)-т тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Зам тээврийн хөгжлийн сайдын 2020 оны 08 дугаар сарын 17-ны өдрийн 154 дүгээр тушаалын 08 дугаар хавсралтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

Б.ДЭЛГЭРСАЙХАН

142630352

Зам, тээврийн сайдын 2026 оны
05 дугаар сарын 25-ны өдрийн
А/144 дугаар тушаалын хавсралт

ГАЛТ ТЭРЭГНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ НЭГДСЭН ЗУРМАГ ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Монгол Улсын төмөр замын сүлжээнд галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулах, мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, гүйцэтгэлд шинжилгээ хийх, зурмагт өөрчлөлт оруулахтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулахдаа аливаа этгээдэд давуу эрх олгохгүй, өрсөлдөөнийг хязгаарлахгүй, харилцан уялдаатай, нэгдмэл системтэй байх зарчмыг баримтална.

1.3. Төмөр замын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага (цаашид “төрийн захиргааны байгууллага” гэх) хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг боловсруулах, өөрчлөлт оруулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих бөгөөд төрийн байгууллага, олон нийтийг зохих мэдээллээр хангаж ажиллана.

1.4. Хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг төрийн захиргааны байгууллага, төмөр замын тээврийн байгууллага, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд оролцогчид дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Нэр томьёо

2.1. Энэхүү журамд хэрэглэсэн нэр томьёо, тодорхойлолтыг Төмөр замын тээврийн тухай хууль, холбогдох дүрэм, журам, үндэсний стандартад заасан утгаар хэрэглэнэ.

2.2. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг гэдгийг Төмөр замын тээврийн тухай хуулийн 4.1.18-д зааснаар ойлгох бөгөөд дараах байдлаар ангилна.

2.2.1. галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг;

2.2.2. төмөр замын суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг (цаашид “суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг” гэх);

2.2.3. төмөр замын суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний хоногийн төлөвлөгөөт зурмаг (цаашид “хоногийн төлөвлөгөөт зурмаг” гэх);

2.2.4. төмөр замын суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний гүйцэтгэлийн зурмаг (цаашид “галт тэрэгний хөдөлгөөний гүйцэтгэлийн зурмаг” гэх).

Гурав. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулах

-зэргэлдээ төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй галт тэрэг солилцох (хүлээлгэн өгөх буюу хүлээн авах), хөдлөх бүрэлдэхүүн, нэвтрүүлэх зорчигч, ачааны боломжит дээд хэмжээний тухай санал, түүний үндэслэл, тооцоо, судалгаа, технологийн горимд орсон өөрчлөлт, бусад баримт.

3.4.Төрийн захиргааны байгууллага нь хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг үндэсний аюулгүй байдал, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлсийн нөлөөлөл, Олон улсын төмөр замын харилцааны зорчигч, ачаа тээвэрлэлт болон улс орны эдийн засаг, нийгэмд онцгой ач холбогдолтой зарим төрлийн ачааны тээвэрлэлт, суурь бүтцийн тээх, нэвтрүүлэх чадвар, тээвэрлэгчдийн ашиг сонирхол зэрэг шалтгаанаар тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаа, галт тэрэгний аяллын мөрний хуваарилалтад хуульд заасан үндэслэлээр аливаа хязгаарлалт, давуу эрх, дараалал тогтоох харилцааг холбогдох олон улсын болон үндэсний гэрээ, хэлэлцээр, хууль тогтоомж, төмөр замын тээврийн дүрэм, журамд нийцүүлэн боловсруулан баталж, мөрдүүлж ажиллана.

3.5.Галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмаг боловсруулах, түүнд өөрчлөлт оруулах, тэдгээртэй хамааралтай мэдээллийг цуглуулахад төмөр замын тээвэрлэлтийн үйлчилгээ авч буй иргэн, хуулийн этгээдийн гаргасан санал, зөвлөмжийг нээлттэй хүлээн авна.

3.6.Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт нийцүүлэн өөрийн төмөр замын суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг боловсруулж, батална.

3.7.Суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг боловсруулахад дараах шаардлагыг хангасан байна.

3.7.1.суурь бүтэц дэх тээвэрлэлтийн үйлчилгээ авч буй иргэн, хуулийн этгээд нь суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт тусгуулах (тээвэрлэлт хийлгэх) саналаа тээвэрлэгчдэд бичгээр гаргах бөгөөд дараах материалыг хавсаргасан байна. Үүнд:

- тээвэрлэлтийн үйлчилгээ авч буй иргэн, хуулийн этгээдийн хүсэлт;
- тээвэрлэлттэй холбоотой гэрээ, түүнд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн гэрээний хуулбар;
- иргэний үнэмлэхийн хуулбар (зөвхөн иргэнд хамаарна);
- аж ахуйн нэгж, байгууллагын хувьд улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар байна.

3.7.2.тээвэрлэгч нь суурь бүтцийн галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт тусгуулах тээвэрлэлтийн хэмжээний талаарх саналаа энэхүү журмын 5.2.1-д заасан хугацаанд хүргүүлсэн байна.

3.7.3.төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулахдаа ачааны захиалга, тээвэрлэлтийн хэмжээ нь суурь бүтцийн хүчин чадлаас давсан тохиолдолд олон улсын гэрээ хэлэлцээрээр хүлээсэн дамжин өнгөрөх, экспорт, импорт, улс орны

эдийн засаг, нийгэмд онцгой ач холбогдолтой ачаа зэргээс бусад ачааг захиалгат хэмжээнээс үл хамааран өөрийн суурь бүтцийн тээх, нэвтрүүлэх чадварт тохируулан, шударга өрсөлдөөнийг ханган тээвэрлэсэн байхаар зурмагт тусгасан байна.

3.8.Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч, тээвэрлэгч, салбар зам өмчлөгч, эзэмшигч аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэн нь галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг боловсруулах, тэдгээрт өөрчлөлт оруулах явц болон хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн хэрэгжилттэй холбоотой гомдол, саналыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу гаргаж, шийдвэрлүүлнэ.

Дөрөв. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт өөрчлөлт оруулах

4.1.Галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт өөрчлөлт оруулахгүй. Харин төмөр замын суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний батлагдсан зурмагт зөвхөн дараах тохиолдолд өөрчлөлт оруулж болно.

4.1.1.суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тээх, нэвтрүүлэх чадал нэмэгдсэн, шинэ техник технологи нэвтрүүлсэн;

4.1.2.суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн зорчигчийн галт тэрэгний цагийн хуваарьт өөрчлөлт орсон;

4.1.3.тээвэрлэх ачааны хэмжээнд өөрчлөлт оруулсан;

4.1.4.шинээр өртөө, зөрлөг ашиглалтад оруулсан, өргөтгөл шинэчлэлийн ажлууд хийгдсэн.

4.2.Галт тэрэгний хөдөлгөөний хоногийн төлөвлөгөөт зурмагт суурь бүтэц эзэмшигчийн ээлжийн галт тэрэгний хөдөлгөөний ахлах диспетчер нь хөдөлгөөн хариуцсан нэгжийн даргатай зөвшилцөж, өөрчлөлт оруулж болно.

4.3.Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний баталсан зурмагт өөрчлөлт оруулж баталснаас ажлын 5 хоногийн дотор төрийн захиргааны байгууллагад хувийг ирүүлнэ.

4.4.Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт өөрчлөлт оруулах явц, түүнтэй хамааралтай мэдээллүүд нь энэхүү журмын 3.5-д заасны адил хүрээнд нээлттэй байна.

Тав. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн цаглавар

5.1.Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг зуны ба өвлийн цагийн гэж хуваана.

5.2.Суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг дараах цаглаварын дагуу боловсруулж, батална.

5.2.1.төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллага, иргэнээс зуны цагийн галт тэрэгний

хөдөлгөөний зурмагт тусгуулах саналыг жил бүрийн 03 дугаар сарын 05-ны дотор, өвлийн галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт тусгуулах саналыг 09 дүгээр сарын 05-ны дотор авах ба санал авах тухай 21-ээс доошгүй хоногийн өмнө хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр зарлана;

5.2.2.төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагт тусгуулахаар ирүүлсэн саналыг нэгтгэн, суурь бүтэц дэх зуны цагийн галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг жил бүрийн 03 дугаар сарын 25-ны дотор, өвлийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг 09 дүгээр сарын 25-ны дотор боловсруулна;

5.2.3.Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зуны зурмагийн төслийг 03 дугаар сарын 31-ний дотор, өвлийн зурмагийн төслийг 10 дугаар сарын 01-ний дотор төрийн захиргааны байгууллагад ирүүлнэ;

5.2.4.төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь нэгдсэн зурмаг батлагдсанаас хойш 10 хоногийн дотор өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийг баталж мөрдөнө.

5.3.Галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг дараах цаглаврын дагуу боловсруулж, батална.

5.3.1.Төрийн захиргааны байгууллага нь галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт тусгуулахаар ирүүлсэн төслүүдийг нэгтгэн, зуны хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг жил бүрийн 04 дүгээр сарын 20-ны дотор, өвлийн хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг 10 дугаар сарын 20-ны дотор боловсруулж, батална.

5.3.2.хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийг батлагдсанаас хойш ажлын 3 хоногийн дотор төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудад хүргүүлсэн байна.

Зургаа. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн гүйцэтгэлд
дүн шинжилгээ хийх

6.1.Төрийн захиргааны байгууллага нь галт тэрэгний хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн гүйцэтгэлийг сайжруулах, суурь бүтцийн тээх, нэвтрүүлэх чадвар, хөдлөх бүрэлдэхүүний ашиглалтад хяналт тавих зорилгоор суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн гүйцэтгэлд шинжилгээ хийх бөгөөд суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчтэй хамтран зурмагийн шинжилгээг гүйцэтгэж болно. Энэ тохиолдолд удирдамжийг баталж, төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгчид албан бичгээр хүргүүлнэ.

6.2.Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь зурмагийн гүйцэтгэлийн шинжилгээнд зориулагдсан дараах баримт бичгийг төрийн захиргааны байгууллагад гаргаж өгнө.

6.2.1. шинжилгээнд хамрагдах хугацааны суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний хоногийн ажлын төлөвлөгөөт болон гүйцэтгэлийн зурмагууд;

6.2.2. ачааны вагоны паркийн хоногийн тайлан;

6.2.3. шаардлагатай тохиолдолд суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн төлөвлөлтийн болон диспетчерийн шуурхай тушаал;

6.2.4. техникийн нормчлол, түүний гүйцэтгэлийн тайлан;

6.2.5. бусад баримт бичиг.

6.3. Төрийн захиргааны байгууллага нь хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн биелэлт болон суурь бүтцийн ашиглалтын ажлын чанарын үзүүлэлтүүдийн биелэлтэд дүн шинжилгээ хийж, дүгнэлт, тайланг гарган нэгтгэж хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн гүйцэтгэлийг сайжруулах талаар төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нарт үүрэг, даалгаврыг албан бичгээр хүргүүлж биелэлтийг хангуулж ажиллана.

6.4. Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь төрийн захиргааны байгууллагаас өгсөн үүрэг, зөвлөмжийн дагуу хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн гүйцэтгэлийг сайжруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх ба биелэлтийг хугацаанд нь тус байгууллагад хүргүүлнэ.

Долоо. Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн гүйцэтгэлд
хяналт тавих

7.1. Хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагаар тухайн төмөр замын суурь бүтцээр аялах болон суурь бүтэц хооронд солилцох галт тэрэг, хөдлөх бүрэлдэхүүн, тээвэрлэх зорчигч, ачааны төлөвлөгөөт хэмжээ, галт тэрэгний аяллын хурд, хөдлөх бүрэлдэхүүн, суурь бүтцийн ашиглалтын ажлын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлно.

7.2. Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь энэхүү журмын 3.2-д нийцүүлэн өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг, хоногийн төлөвлөгөөт зурмагийг тус тус боловсруулан баталж, хэрэгжүүлэн галт тэрэгний хөдөлгөөний гүйцэтгэлийн зурмагийг хөтөлнө.

7.3. Хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт тусгасан замналын галт тэрэгний аяллын мөрийг төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь хууль тогтоомжид заасан гэрээний дагуу тээвэрлэгчид ашиглуулна.

7.4. Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг болон тээвэрлэгчтэй байгуулах тээвэрлэлтийн гэрээг Төмөр замын тээврийн тухай хууль, төмөр замын тээврийн дүрэм, журамд хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагт нийцүүлэн боловсруулж, зохион байгуулан, мөрдүүлэн ажиллана.

7.5.Хөдөлгөөний нэгдсэн зурмагийн өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний аяллын мөрийг аливаа этгээдэд тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд давуутай байдлаар ашиглахгүй.

Тайлбар: Энэхүү журмын 7.5 дахь заалт нь өөрийнх нь хөрөнгө оруулалттай хуулийн этгээдэд нэгэн адил хамаарна.

7.6.Төмөр замын суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь өөрийн суурь бүтэц дэх галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмаг, хоногийн төлөвлөгөөт болон гүйцэтгэлийн зурмагийн биелэлтэд хийсэн шинжилгээ болон зурмагийн тасалдлын мэдээг төрийн захиргааны байгууллагад “Төмөр замын тээврийн мэдээлэл солилцох, бүртгэх журам”-д заасан хугацаанд, тогтоосон маягтын дагуу хүргүүлнэ.

7.7.Нэгдсэн технологийн горимын биелэлтэд төрийн захиргааны байгууллага хяналт тавина.

Найм. Хариуцлага

8.1.Энэхүү журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай эсхүл Эрүүгийн хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

8.2.Галт тэрэгний хөдөлгөөний зурмагийн тасалдал, түүний хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу буруутай этгээдээр суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч нөхөн төлүүлнэ.

8.3.Суурь бүтцийн үйлчилгээ үзүүлэгч хооронд байгуулсан гэрээнд зурмагийн тасалдлын хохирлыг тооцохтой холбоотой асуудлыг тусгана.

---oOo---

